

Yeşaya, yirmi dokuzuncu bölüm

- I. Yahuda'yla ilgili peygamberlikler (1-12)
- II. Uluslarla ilgili peygamberlikler (13-27)
- III. **Efraim ve Yahuda'yla ilgili uyarıcı önbildiriler (28-35)**
 - A. Samiriye'ye uygulanan sıkıdüzen Yahuda için de bir uyarı oldu (28).
 - B. **Yerusalem (Ariel) ve Yahuda gelecek olan yargı konusunda uyarılırlar (29).**
 1. Yerusalem, düşmanları tarafından ezilecekti (29:1-4,6).
 2. Düşmanları da şaşırılacak ve yenilecekti (29:5,7-8).
 3. Tanrı'nın sıkıdüzen uyguladığı üç topluluk (29:9-16):
 - a. Peygamberin uyarılarına karşın gönüllü olarak cahil kalmayı seçenler (29:9-12),
 - b. Dinsel görevlerini resmîlik ve ikiyüzlülükle yapanlar (29:13-14),
 - c. Tanrı'nın planıyla alay ederek kendi tasarılarına öncelik tanıyan siyasetçiler (29:15-16).
 4. Sıkıdüzenden sonraki kutsama: Mesih'in egemenliğinde yaşarken ruhsal konuların algılama yeteneği büyük ölçüde ilerleyecektir (29:17-24).

29:1 Bundan sonraki bölüm «Asi oğulların vay başına!» biçiminde bir uyarıyla başlar (30:1). Yeşaya, Yerusalemlerine yönelik tüm uyarıların (28:14-22) etkisiz olacağını, Yerusalemlerinin kuşatılmasının bir yıl içinde başlanacağını bildirir.

Ariel: «Davud'un ordugah kurduğu kent» olarak betimlendiği için, Ariel'in Yerusalemler olduğu güvenle söylenebilir. Tıpkı insanlara takıldığı gibi kentlere de «soyadı» ve lakap takılırdı. Örneğin, Babil'in takma adı «Şeşak» (Yeremya 25:26), Yıkım (Güneş) kentinin takma adı ise «'Ir-ha-hêres» ya da

«'Ir-ha-Khêres» (19:18) idi. Yerusalemler'e «Ariel» adının neden takıldığı bilinmiyor. Ama birkaç olasılıktan söz edilebilir:

1. «Ariel» sözcüğü, «Tanrı'nın ocağı» ya da «Tanrı'nın aslanı» anlamına gelir. Tıpkı aslanın hayvanlar arasında kral oluşu gibi Yerusalemler de kentler arasında kraldı. Kutsal Yasa Yerusalemler'den bildirilirdi. Aynı zamanda büyük Kral'ın kentiydi (Mezmun 48:1,2). Yahuda oymağının da başkentiydi. Yahuda'dan, «bir aslan yavrusu» olarak söz edilir (Tekvin 49:9). En önemlisi, «Yahuda aslanı» adı verilen Mesih, bin yıllık egemenliğini kurduğunda başkenti, adı «Tanrı'nın aslanı» anlamına gelen Yerusalemler olacak (2:3; 27:13; 30:29; Yoel 3:17; Vahiy 14:1).
2. «Ariel» sözcüğünün «Tanrı'nın ocağı» anlamına geldiği göz önüne alınca, bununla Yerusalemler'deki tapınakta sunulan kurbanların konduğu sunağın anlatılmak istendiği düşünülür (29:2'yle nota bakın; 31:9). Ariel'in, günahlıların suçluluğu için çözümün bulunduğu yer olduğu kabul edilir.

Ariel ... yazık sana: Ariel, «Tanrı'nın ocağı» ve «Tanrı'nın aslanı» olmasına karşın ağır bir yargı altında ezilecekti. Kral Davud'un Yerusalemler'le olan ilişkisi, kenti kurtarmaya yetmeyecekti. Bu bölümde bildirilen vay, 22:1'deki «rüyet vadisinin yükü»yle aynıdır.

yıla yıl katın: İsraililer yıldan yıla kurbanlarıyla Tanrı'nın önünde görünüyorlardı. Ne var ki, Tanrı yüreklerinin Kendisinden uzak olduğunu bildiği için (29:13) onların salt dudaklarıyla gösterdikleri saygı ile yetinmedi. Tüm dinsel görevleri eksiksizce yerine getirebilseler bile, Tanrı'ya içtenlikle yüreklerini bağlamayıp böyle kuru kuruya hizmet etmeleri, cezayı gerektiriyordu. «Orduların Rabbi tarafından gök gürlemesiyle, zelzele ile, büyük gürültüyle, kasırgayla, sağanakla ve yiyip bitiren ateşin aleviyle» bir yargı gelecekti (29:6).

bayramlar bir devir yapsın: Yerusalemler'in kuşatılmasının ne zaman gerçekleşeceği tam bir kesinlikle bildirilir: Bir yıl sonra.

29:2 Ariel'i ... sıkıştıracağım: «Mahvedeceğim» değil, «sıkıştıracağım» diye yazılmıştır. Tanrı uyguladığı sıkıdüzene bir sınır koyar: «Kendi aralarında ellerimin işlerini görünce Benim adımları yüceltecekler» (29:23; Yeremya 15:6,7; 33:29). Rab Yahve kötülerin ölümünden değil, kötülerin günahlarını bırakarak sonsuz yaşama kavuşmasından zevk alır (Hezekiel 33:11). Günahlı kişinin günahından arındırılmasını istediği an, Tanrı'nın sıkıdüzenle oluşturmayı amaçladığı ruhsal durum gerçekleşmiştir.

feryat ve figan: «Feryat» ve «figan» sözcükleri, İbranice metninde «ta'ānîyâh» ve «'|nîyâh» olarak geçer. Bu sözcüklerle, bir söz oyunu yapılmıştır. «Ta'ānîyâh» ve «'|nîyâh» sözcüklerinin her ikisi de aşağı yukarı aynı anlama gelir. «Ta'|nîyâh», «ağırlık, matem (ağıt), yas tutma» anlamında kullanılır. «'Anîyâh» ise, «inleme, matem (ağıt), üzüntü» demektir.

bana Ariel gibi olacak: Ariel'in anlamı için iki olasılık olduğuna göre burada da iki yorum söz konusu olabilir:

1. Yerusalemler, kuşatıldığında bile Tanrı'nın yardımıyla aslan gibi karşı koyabilecektir («Tanrı'nın aslanı» ile ilgili nota bakın [29:1]).
2. Tapınakta kurbanların durmadan sunulduğu gibi, Ariel de her yönden sıkıştırılınca tüm kent bir sunağa dönecekti -- Tanrı'nın adaleti nedeniyle kurban düşen günahlıların cesetleri toprağı kaplayacaktı. («Tanrı'nın ocağı» ile ilgili nota bakın [29:1]). Tanrı'nın yargılarından nefret edenler ya aynı yargılarla kırılacak ya da Tanrı'nın bakış açısını kabul etmek üzere ikna dilediklerdir (Mezmun 75:4-8).

29:3 sana çepçevre ordugah kuracağım: İnsanlar Mesih inanlısına karşı koyduğu ya da savaş açtığı zaman, Tanrı'nın bu sıkıntıyı kullanan inanlıyı doğruluktan saptığı için (29:24) sıkıdüzenle Kendisine döndürmeye ve doğrulukta güçlendirmeye çalıştığı da düşünölmelidir.

kuşatacağım: Ariel, Sanherib döneminde tam anlamıyla kuşatılmadı. Bu peygamberlik, İ.S. 70 yılında Romalılar'ın Yerusalemler'e saldırısında gerçekleşti. Dünyanın sonunda da yinelenecektir (Luka 19:43; 21:20).

29:4 alçaltılacaksınız: Yahudalılar «boynuzlarını yukarı kaldırıp dik başla söylediler» (Mezmun 75:5); ağlayışa, dövünmeye ve çul kuşanmaya çağrıldıkları zaman, tam tersine çılgınca eğlendiler (22:12). Ama yargı günü gelince kaçmak için ne yaparlarsa yapsınlar başarılı olamayacaklardır.

Yahudalılar neden alçaltılmalydılar?

1. Tanrı günahı yargılamalı.
 - a. Ulusal günah -- Yahuda'nın Tanrı'ya bağılı kalmaması,
 - b. Kişisel günah.
2. Yargılandıktan sonra Yahuda'nın ruhsal durumu daha da güçlü olacaktır.
 - a. Sıkıdüzen gördükten sonra Yahuda hiç olmazsa Tanrı'ya doğru az da olsa yöneldi. Bu nedenle, sürgüne Samiriye'den yüz yıl sonra gönderildi.
 - b. Onun için söylenen «vay», en son «vay» değildi (İbraniler 12:11).

yerden söz söyleyeceksin; tozun içinden sesin boğuk gelecek: Bu tümcenin üç yorumu olabilir. Yahudalılar,

1. Ya uzun süren bir saldırı nedeniyle yıpranmış olacaklar ve korkudan yüksek sesle konuşmaya güç bulamayacaklardı,
2. Ya onları kuşatan düşmanları ne konuştuklarını duymasınlar diye fısıldamak zorunda kalacaklardı,
3. Ya da düşmanlarının onları yenışine boyun eğmeleri gerekecekti (Kral Hizkiya'nın ilkin Asur kralına karşı davrandığı gibi [2. Krallar 18:14]).

cinci sesi gibi: İbranice «'owb» sözcüğü, Türkçe'ye «cinci» olarak çevrilmiştir. İbranice'de bu sözcük, «mırıltı, geveleme» anlamına gelir. Ayrıca boşluk sesi verdiği ve yankı duygusu uyandırdığı için «su tulumu» anlamında da kullanılır. Buradan yola çıkılarak, cinlerle ilgili uygulamaları düzenleyenler genellikle boş bir şişenin içinden konuşur gibi sesler çıkardıkları için «cinci» anlamında da kullanılmıştır (Levililer 19:31; 20:6; 1. Samuel 28:7).

29:5 fakat: Bir ulusun ya da bir bireyin günahı için son bir yargı gerekmiyorsa, günahlının «büyük bir keder içerisinde boğulması» Tanrı'nın amacı değildir. O, uyarılarla birlikte vaatlerini de bildirir.

Günahından dönen kişinin ümidini söndürmez. 29. bölümünün ilk dört ayetinde düşmanların bir yıl içinde Yerusaleml'e saldıracağını duyurduktan sonra dört yüreklendirici ayeti bildirir. «Fakat» sözcüğü yargıyla yüreklendirme arasındaki karşıtlığı vurgular.

düşmanlarının kalabalığı ince toz gibi olacak: Burada kimin yıkılışından söz edilmektedir? Kimilerine göre Yerusaleml'in yıkılacağı anlatılır olmasına karşın, 29:8'den düşmanların yıkıma uğrayacağı belli olmaktadır.

saman ufağı gibi: Kutsal Yazı'da «saman ufağı» benzetmesi güçsüzlüğü anlatmak için sürekli kullanılmaktadır (5:24; 17:13; 41:15; Mezmur 1:4; 35:5; Hoşea 13:3; Daniel 2:35; Tsefanya 2:2). Saman ufağının bir değeri yoktur. Hafif bir rüzgar onu alıp götürür; kimse nereye gittiğini sormaz.

bir lahza da ansızın olacak: Dişlerini gösterip korkutmak için hırlayan Asur orduları bir gecede 180,000 ceset durumuna geldi. Yenilgi sonucunda yıkılan Asur kralı Sanherib, ülkesine dönüp ilahının tapınağına canlı olarak girdi. Ama oradan cesedi çıkarıldı (2. Krallar 19:35,37). Dünyanın sonunda Tanrı'nın düşmanları da bir an içinde yıkılacaklar (Vahiy 18:10).

Sanherib, tapındığı yalancı ilahın tapınağına acaba hangi amaçla girmişti? Yenildiği için hamd etmek üzere mi? Büyük olasılıkla değil. Yenildiği için yalancı ilahını azarlamak amacıyla mı? Yoksa bundan daha büyük bir yıkım başına gelmesin diye ilahına yalvarmak için mi? Sanherib 180,000 askerinin meleğin kılıcı karşısında düştüğüne tanık olmuştu. Savaşa girmemesine karşın ordusunu yitirdi. Sanherib, gerçek Tanrı'nın işlediğini kavrayamaz mıydı? Ülkesine dönerken akli bu yıkımın nedenini araştırmadı mı? Tüm ordusunun ölüşünün, ama kendinin sağ kalışının nedenini sormadı mı? Tanrı'nın ona lütfunu tanıttığını, Yaradanı ile barışsın diye onu birkaç gün fazladan yaşattığını sezemedi mi? Tanrı'nın bu denli büyük bir mucizesine tanık olduktan sonra halen yalancı ilahların peşinden gitmesi şaşkıncu bir aptallıktı. Kişi bu denli vurdumduymaz olabilir mi?

29:6 Orduların Rabbi tarafından ... yiyip bitiren ateş aleviyle yoklama olacak: Tanrı, halkını tehlikeden kurtarmaya kalktığı zaman

1. Kurtarışı beklenenden de önce, ansızın olabilir («bir lahza da», 29:5; Luka 18:7,8)
2. Aşırı gelebilecek kadar olağanüstü şiddetli olabilir (29:6).
3. Düşmanları en derin acılara ve düş kırıklığına uğratabilir (29:8).

yoklama: Tanrı'nın uyguladığı bu yargının korkunçluğu gök gürlemesi, deprem, büyük gürültü, kasırga, sağanak ve yiyip bitiren ateş benzetmeleriyle vurgulanır.

29:7,8 ruya gibi: Asur, Yerusaleml'in efendisi olmayı tasarlıyordu. Bütün bu düşleri bir rüyadan uyanır gibi boşa çıkacaktı. Kişinin ümitlerinin boşa çıkmaması için tek bir çare vardır. Bu da Tanrı'nın isteminden başka hiçbir kişisel isteğin peşinden koşulmamasıdır (Matta 6:10; Luka 22:42).

Sion dağına karşı cenkeden: Sion dağına karşı savaşmak bir delilikti, çünkü Tanrı adını oraya koymuştu (Nehemya 1:9) ve bu dağ O'nun adının yüceltildiği merkezi.

29:9 şaşırın, şaşın kalın ... görmez olun: Yeşaya İsraililer'in ruhsal anlayışsızlığı karşısında afallıyordu. Peygamberler onlara sürekli gönderildi. Ayrıca Kral Hizkiya, sürdürdüğü kutsal yaşamıyla halk için bir örnek oluşturuyordu. Yahudalılar'ın Tanrı'ya borçlu oldukları hizmeti eksiksiz yerine getirmeleri için Hizkiya, «hizmet anlayışları iyi olan tüm Levilileri» görevlerinde yüreklendirdi (2. Tarihler 30:22). Tanrı Sözü bu denli büyük oranda yayıldığına göre, halkın

bilgece, düzgün bir yaşam sürecekleri bekleniyordu (Tesniye 4:6). Ne yazık ki, hiç de beklendiği gibi olmadı.

kendinizi kör edin: Firavun'un ilkin kendi yüreğini Tanrı'ya karşı sertleştirdi, sonra da Tanrı'nın bu katılığı pekiştirdi. Bunun gibi Tanrı'nın bildirimlerini duymak istemeyen bir kişi, zamanla duymaz olur; O'nun gerçeklerini kabul etmemekte direnen kişi, daha sonra onları kavrayamaz olur (Romalılar 1:28).

Birçokları, bedensel eksiklikleri olanları görünce o kişiler için kaygı çeker. Beyin iltihabı, uyuşturucu ya da alkol kullanımı, veya gen bozukluğu yüzünden zekâsı gerektiği gibi gelişmemiş olanlar insanlarda acıma duygusu uyandırır. Ancak hem bedensel hem de zihinsel zayıflıklardan daha acı ve ciddi bir noksanlık vardır. Bu da ruhsal körlük, ruhsal sağırlıktır. Ruhsal körlüğün iki aşaması vardır:

1. Başlangıcı: Ruhsal körlük, verilen aydınlığı (Tanrı bilgisini) geri çevirmekle başlar (Yuhanna 3:19). Tanrı'yla ilgili bilginin oluşturduğu merak söndürülmemelidir; tam tersine, kıvılcımsa alev, alevse ateş durumuna gelecek biçimde körüklenmelidir. Bunu herkes kendi için yapmak üzere sorumlu tutulur (6:9,10; Matta 13:12-15; Markos 4:24-25; Luka 8:18).
2. Sonu: Ruhsal körlüğün son aşaması, Kutsal Yazı'da «yararsız düşüncelere terkedilme» olarak geçer (Romalılar 1:28). Bunun asıl anlamı «ayırt edemeyen bir akıl» (* ` 6 4 : @ # @ H , zihni yönlendiren bilgelik olarak gözükken ama aslında kargaşa ve karanlığı vurgular. «Görüşün bozuksa tüm bedeninin karanlıktadır. Eğer sendeki ışık gerçekte karanlık ise, ne denli korkunçtur o karanlık!» (Matta 6:23)

sarhoş ama şarapla değil: Yahudalılar şarap nedeniyle de günahlı sayılmalarına karşın (28:7) burada söz edilen sarhoşluk içkiden kaynaklanmıyordu. Şehvet sevgisiyle, doya doya içtikleri sapık ilkelerle ve Tanrı'ya karşı taşıdıkları önyargılarla sarhoş oldular. İçki nedeniyle sendeleyeni adamlar gibi ne konuşacaklarını, nereye gideceklerini, ne yapacaklarını bilmiyorlardı. Tanrı bir kez değil, birçok kez seslenmişti. Yahudalılar O'nu duydularsa bile algılayamıyorlardı.

29:10 Rab sizin üzerinize ağır bir uyku ruhu döktü: Kutsal Yazı'da uyku kimi zaman «dinlenme» anlamına gelse de birçok kez «ruhsal ölgünlük; ruhsal gerçekleri ve uyarıları değerlendirememek, anlayamamak» anlamında kullanılır. Uyku ve karanlığı ışıktan daha çok sevenleri Tanrı'nın uykuda (ruhsal ölgünlükte) katılaştırması adaletsiz bir yargı değildir (6:9,10; Mezmur 69:23; Markos 4:12; Luka 8:19; Yuhanna 12:40; Romalılar 11:8).

peygamberleriniz, Görenleriniz (1. Samuel 9:9): Özgün metinde «peygamberleriniz» ve «görenleriniz» sözcüklerinin yerine «başlarınız» ve «gözleriniz» sözcüklerinin yazılmış olması da olasıdır.

başlarınızı örttü: O dönemde insanlar uyumak için gözlerini örtüyorlardı. Ayrıca idam cezasına çarptırılan birinin de gözleri örtülürdü (Ester 7:8c,9). Dinsel önderlerin ruhsal konular karşısındaki körlükleri yüzyıllarca sonra Mesih'i tanımayışlarıyla doruğa ulaştı.

29:11 rüyet: İbranice metinde kullanılan aynı sözcük, 28:15'te «ahit», bu ayette de «rüyet» olarak çevrilmiştir.

sizin için her rüyet mühürlenmiş bir kitabın sözleri gibi oldu: Yahudalılar Yeşaya'nın bildirisinin bir peygamberlik olduğunu anladılar. Ancak bu peygamberlik onlara mühürlenmiş bir kitap gibi geldi. Kapağını görmüşlerdi ama içindeki bildiri, anlamını çözemedikleri sesler gibi

kalmıştı (Matta 13:10-17; 11:25). «Bu çağın tanrısı imanı olmayanların anlayışını körleştirdi» (2. Korintliler 4:4).

Mühürleri açmaya yaraşan İsa Mesih (Vahiy 5:1-5,9; 6:1) gelinceye dek kimi peygamberlikler, az çok üstü kapalı bildiriler olarak kaldı (Daniel 12:4,9).

29:12 okuma bilmem: Çoğu Yahudalılar'ın ruhsal alanda okuma yazması yoktu! Tanrı tarafından eğitilenler, başka gözlere gizli kalan şeyleri bile okuyabilirler (54:13; Yeremya 31:34; Yuhanna 6:45; 1. Korintliler 2:7-10; 1. Yuhanna 2:20).

29:13 ağızlarıyla ve dudaklarıyla beni sayıyorlar ve yüreklerini benden uzaklaştırıyorlar: Tanrı'ya tapınmak, ağız kaslarının mekanik hareketlerinden değil, kişinin Tanrı'yı yüceltme arzusundan gelir (Hoşea 14:2; İbraniler 13:15). Tanrı'yı yalnız dudakla övmek O'nu gücendirir, çünkü bunu yapan:

1. Düşüncelerinde Tanrı'yı aşağılar.

Tanrı'nın Kendisine sunulan tapınmanın yapmacıklı ya da içten oluşunu ayırt edemediğini düşünür. Yapmacıklı ya da içten tapınılmasının Tanrı için fark etmediğini varsayar. Önemli olan O'na tapınımasıdır! Tanrı tapınan kişinin tutumunu ayırt edemiyorsa («Bizi kim görür, bizi kim bilir?» 29:15), O'nun gücü ve yeteneklerinin çok kısıtlı olduğu sonucu çıkar. Öte yandan, eğer tapınan kişinin tutumu Tanrı için önemli değilse, O'nun ahlaksal ölçütlerinin çok düşük olduğu kabul edilmelidir. Her iki varsayım ve sonuçları Kutsal Yazı'da kesinlikle onay bulamaz.

2. Tanrı'nın yarattığı insanın değerini düşürür.

Yalan söyleyen, ikiyüzlülük yapan, dalkavukluk eden kişi kendi özyapısını çürütmekle kalmaz aynı zamanda başkalarını da böyle davranmaları için teşvik etmiş olur. İsa Mesih böylelerini payladı (Matta 15:1-8; Markos 7:1-8).

Birçok insanın dini, dudak hareketleriyle başlayıp sona erer. Tanrı'yı övmeleri, yüreklerinden değil, boğazlarından başlar ve ağızlarında biter. Tanrı'yı bütün yürekleri, bütün canları ve bütün akıllarıyla sevmezler (1:11-17; Mezmur 50:7-23; 78:36,37; Hezekiel 33:31; Matta 22:37). Tüm yaşamlarıyla Tanrı'yı yüceltmezler. Yalnızca arada sırada övgüyü taklit eden birkaç sözü ağızlarından kaçıırırlar. Koçan var ama mısır taneleri yok; kabuk var ama cevizin içi boş; sesin olduğu ama anlatılacak bir haberin bulunmadığı zamanları andıran içtenliksiz dinsel törenlerin hiç bir değeri yoktur. Bu tür insanlar ruhça yoksul zavallılardır!

Benden korkmaları da kendilerine öğretilmiş olan insanların emridir: Tanrı Sözü Yahudalılar'ın tapınmaları için tek biçim değildi, üstelik yaşamları için hiç değildi (1:11-17; Matta 15:6-9; Haberciler'in İşleri 20:30; Romalılar 12:1,2; Koloseliler 2:18-23; Titus 1:14). İnsanlar, Tanrı'ya tapınmak için en azından O'nunla ilgili gerçeğin özünü bilmeliler (Yuhanna 4:23,24). Tanrı'ya tapınma konusuna gelince anlaşılır ki, Yahudalılar'ın

1. Tapınırkenki tutumları gerçeği yalanlıyordu.

2. Öğretileri Tanrı'nın bildirdiği Kutsal Yazı'ya uymuyordu.

3. Öğretmenlerinin ve dinsel önderlerinin etkinliği yoktu (1. Timoteos 1:3-7).

4. Halkın çoğu tanrısal gerçeğe aydınlatılmamıştı.

29:14 harika bir şey: Tanrı eğer O'nun bol bol sunduğu olanakları değerlendirmezlerse, akli doğal olarak gelişkin kişileri anlayışsız kılar (1. Korintliler 1:19). Bu nedenle seçtiği halkı ağır bir yargı aracılığıyla sıkıdüzene soktu (Habakkuk 1:5; Haberciler'in İşleri 13:40-41).

29:15 niyetlerini Rab'den derin saklarlar: Yahudalılar'ın yaşamlarını yoldan saptıran inançsızlığı. Tanrı'nın her yerde aynı zamanda bulunuyor olmasını ve en ufak ayrıntılara dek her şeyi bilmesini (Mezmun 139:1-4) önemsemediler. Bu tutum, vicdanlarının nasırlaşması ve günahtan geri dönmeyişleri sonucunu doğurdu (Mezmun 94:7; Hezekiel 8:12; 9:9). Davut da bir kez Tanrı önünde günahını saklamak istemişti. Sonradan tutumunu değiştirdi. Güvenlik içinde kendini bütünüyle Tanrı'nın doğru ve adil eline teslim etti (Mezmun 139:23,24).

Tanrı, Yahudalılar'a Mısır'dan yardım beklemeyi yasakladı. «Sakladıkları niyetler» sözü Yahudalılar'ın bu buyruğu çiğnemelerini anlatıyor olabilir (19:11-17; 20:5,6; 30:1-3).

Niyetlerini Tanrı'dan saklamak isteyen, onları Tanrı'nın atadığı görevlilerden de saklamaya özen gösterir. Tıpkı günümüzde kimi Mesih inanlılarının planlarını ve yaptıklarını inanlılar topluluğunun önderlerinden gizli tutmaya çalıştıkları gibi! Ya da kimi gençlerin yaptıklarını, Tanrı yolunda yürümek ve çocuklarına bu yolda önderlik yapmak isteyen anne babalarından sakladıkları gibi. Neden? Çünkü çoğu insan, onlardan sorumlu olan yetkilinin rolünü zararlı, kısıtlayıcı ve sıkıcı olarak görür. Oysa Tanrı kurduğu düzende sevgisinin bir armağanı olarak her topluma yetkililer atadı. Ailenin yetkilisi olarak anne babanın oluşu gibi işyerinin ustabaşısı, şirketin yöneticisi, ulusun devlet adamları ve derneklerin de başkanları vardır. Benzer bir biçimde Tanrı, Eski Antlaşma'daki İsraililer'i de Yeni Antlaşma'daki Mesih inanlı topluluklarını da yöneticisiz bırakmadı.

Eski Antlaşma'da Tanrı kuşkusuz halkın üzerine atadığı önderlerin yetkisine boyun eğmesini istedi. İsraililer'i Mısır'dan çıkarmak için Tanrı Musa'yı çağırdı (Çıkış 4:10). Halk Tanrı'ya ve Musa'ya başkaldırınca ağır bir cezayla karşılaştı (Sayılar 21:5-7). Tanrı, Musa'nın seçtiği yetmiş ihtiyar Ruhu'yla donattı (Sayılar 11:16-17). Sonra Musa ölünce Yeşu'yu İsrail'in yeni önderi olarak atadı (Yeşu 1:1-5). Hakimler döneminde Tanrı belirli adamları hakim olmaya çağırdı: Örneğin, Otniel'i (Hakimler 3:9), Ehud'u (Hakimler 3:15), Gideon'u (Hakimler 6:14), Şimşon'u (Hakimler 13:5) görevlendirdi. Tanrı yalnızca siyasal önderler mi atadı? Hayır, Levililer'i kahin olarak ve Harun'un soyunu da başkahnlik yapmaları için seçti (Çıkış 28:1; 29:9; Sayılar 1:49-51; 4).

Yeni Antlaşma'da Mesih inanlılarının topluluklarında önder, gözetmen, ihtiyar, görevli, çoban olarak adlandırılan kişiler sorumluluk taşımak üzere atandı (1. Timoteos 3:2-7; Titus 1:6-9). Tanrı, onları «canınızın yararı için uyanık dur»anlar (İbraniler 13:17) diye betimler. Bu hoş açıklama, önderlerin inanlılara karşı sevgilerini ve sorumluluğunu vurgular. Tanrı, inanlıları tehlikeden korumak için bu yetkilileri görevlendirir. Önderler, Kutsal Yazı'yı iyi bilen kişilerdir ve Tanrı'nın bakış açısını inanlının gündelik sorunları ile kararlarına uygulamakta yardımcı olmakla yükümlüdürler. Bunu, haftadan haftaya Tanrı Sözü'nü özenle öğretmekle (Haberciler'in İşleri 20:27) ve özel konuşmalarda tek tek inanlılara öğüt vererek yerine getirirler. Böylece inanlılar tehlikeden ve Tanrı'nın adını lekelemekten korunabilir. İnanlılar ise, önderlerinin öğütlerini kabul etmeye yükümlüdürler. Yazıldığı gibi, «Önderlerinizi dinleyin, onlara bağımlı olun.... Yoksa kendiniz zararlı çıkarsınız» (İbraniler 13:17).

Günümüzde inanlı topluluklarında yetkililerin öğütlerinin gündelik yaşamda uygulandığı nadiren görülür.

1. Kimi zaman Mesih inanlısı önderlerle görüşmez, tasarılarını önderlerinden gizler.
2. Kimi zaman da Mesih inanlısı önderleriyle görüşüp tasarılarını anlatınca önderleri o tasarıların Tanrı'nın bakış açısına uymadığını saptar, karşı gelmek zorunda kalırlar. Bunun sonucunda, Mesih inanlısı
 - a. Ya önderlerinin öğüdünü resmen geri çevirerek tasarılarını dilediği gibi yerine getirir,
 - b. Ya da kendi topluluğunun önderi olmayan inanlı kardeşleri dolaşıp kulağına hoş gelen öğütleri toplar (Yeşaya 30:10,11; 2. Timoteos 4:3). Buna dayanarak istediği gibi tasarılarını yürütür. Bunu yapan, başvurduğu inanlıların -- ne denli sevimli ve bilge olsalar da, Kutsal Yazı'yı ne denli iyi bilseler de -- Tanrı'nın yerel inanlılar topluluğu üzerine atadığı ve o topluluk için hesap verecek olan görevliler olmadıklarını unuttur,
 - c. Ya da kendi inanlılar topluluğundan ayrılır, hiçbir toplantıya katılmaz ya da yetkililerin rolünü tanıması gerekmeyen bir topluluğa katılır.

Yukarıda yazıldığı gibi, diğer inanlılar ne denli sevimli ve bilge olsalar da, Kutsal Yazı'yı ne denli iyi bilseler de Tanrı'nın yerel inanlılar topluluğu üzerine atadığı ve o topluluk için hesap verecek görevliler olmadıkları için yerel toplulukta yetkileri yoktur. Eğer başka bir topluluktan gelen bir inanlı öğüt isterse, Tanrı Sözü'nün verdiği yönergelerle göre bilgelikle donatılmış bir inanlının ilk sorusu «Senin çobanın buna ilişkin ne dedi?» olmalı. Öğüt vermeden önce o inanlının çobanı ile görüşülmesi yerinde olur, çünkü yerel çobanın önerilerine ters düşen bir öğüt vermek yerinde olmaz. İnanlıları kendi çobanlarının yetkisi altında kalmaya teşvik etmeli.

Bu sistem diktatörlük müdür? Kesinlikle hayır! Tanrı'nın inanlıların dualarına «evet», «bekle» ya da «hayır» diye üç ayrı yanıt verdiği gibi, yerel çoban da kimi zaman bir inanlının tasarılarını hemen onaylayabilir, kimi zaman beklemek gerektiğini söyleyebilir ve kimi zaman da kesin bir olumsuz yanıt verebilir. Çoğu zaman yerel çoban, sorumluluğu taşıdığı topluluktaki durumları ve inanlıları yakından tanır. Ayrıca Tanrı Sözü'nü gündelik yaşama aktarmakta deneyim sahibidir. Bu nedenle inanlıların sorunlarına bilgece yanıt verir. Şayet inanlı kardeş aldığı öğüdün nedenini anlamazsa, 1) sorabilir, 2) Kutsal Yazı'yı kendi kendine araştırdıktan sonra çobanı ile yeniden görüşüp Kutsal Söz'den edindiği görüşü açıklayabilir. Eğer hem inanlı kardeş hem de çoban Tanrı'nın isteğini yerine getirmeyi arzularsa, bu isteği saptamak çok zor olmaz (Yeşaya 30:21; 48:17; Yuhanna 7:17).

29:16 sapıklığınız: Yahudalılar, kendilerinin Tanrı'yla ilişkisini ve O'nun onlarla ilişkisini ters çevirmeyi arzuluyorlardı. Tanrı edilgen kalacaktı; onlar ise kendi tasarılarını oluşturacak ve yaşamlarına istedikleri düzeni vereceklerdi! Onlar çömlükçi, Tanrı ise balçık olacaktı!

çömlükçi balçıkla bir sayılır mı ki: (45:9; 64:8)

kendine şekil verilen şey, şekil veren için «O'nun anlayışı yoktur» desin: Bilgisayarın yeteneklerini aşan zihni Yaratan, bedenün tüm karmaşık ve birbirlerine bağlı işlevlerini tasarlayarak ona biçim Veren, yarattığı zihnin ne düşündüğünü ve biçimleştirdiği bedenün ne yaptığını denetleyemez mi (Mezmur 94:7-9; 139:1,13-16)?

Şekil Veren için, O'nun anlayışı yoktur, desin: Yahudalılar Tanrı'nın buyruklarını reddedip ulusal siyaseti kendi kafalarına göre yönettiler. Bu davranış ise, Tanrı'yı «anlayışsızlıkla» suçlamaktan farksızdı.

29:17 Verimliliği açıklayan başka bir parça, 32:15'te bulunmaktadır.

29:18 o gün sağırklar kitabın sözlerini işitecekler: Ruhsal uyanışın nitelikleri şöyle betimlenebilir:

1. İnsanlarda iç huzuruyla gerçeği öğrenme arzusu oluşturulur.
«Kimse bana bir şey diyemez» tutumunu bırakarak tanrısal ilkeleri öğrenmeye derin bir istek doğar. İnsan, Meryem gibi İsa Mesih'in ayakları dibine oturarak anlattığı her şeyi dinlemek ister (Luka 10:39). Tanrı'nın istemini yerine getirmeyi diler (Haberciler'in İşleri 9:10-17).
2. İnsanın ruhsal gerçekleri algılama yeteneği artar (29:18,24).
3. Tanrı'yı tanımaktan duyulan sevinç artar (29:19).
4. İğrençlik azalır (29:20).

körlerin gözleri görecekler: (35:5; Matta 11:5)

29:19 hakirler Rab'de olan sevinçlerini atıracaklar: Yoksulluk, Mesih inanlılarının sevincini azaltmaz (57:15; 61:1; Habakkuk 3:17,18).

İsrail'in Kuddüsü ile mesrur olacaklar: Kişinin günü ve sonsuzluğu (eğer O'na inanırsa) İsa Mesih'le doğar ya da (eğer salt O'nun ölümünün sağladığı günahlardan bağışlanmayı reddederse) İsa Mesih'le batar.

29:20 korkunç adam yok oldu: Korkunç adam Sanherib idi (28:2 ve 29:5'le ilgili notlara bakın). İnsanları ölümle korkutan şeytan da İsa Mesih'in yengisiyle gücünden yoksun kılınmıştır (İbraniler 2:14,15).

alaycı sona erdi: Eğer Tanrı yalnız dıştan saldıran düşmanları yok ederse, O'nun kutsallığını sevenler sevinemez. O'nun Sözü'yle alay edenler (28:9,10) ulusun ahlaksal yapısını bozmayı sürdürdükçe Tanrı önünde doğru sayılanlar tam bir esenliğe kavuşamaz. Ama Tanrı, bu ayete göre hem dıştan saldıran düşmanın hem de alay eden yerel halkın (28:14,17-22) etkisine son verecekti.

fesat için bekleyenler: (Mezmur 127:2; Mika 2:1)

29:21 adamı davasında suçlu çıkarırlar: (Matta 26:59; 27:1; Haberciler'in İşleri 3:13,14)

kapı: Eski Antlaşma döneminde kent kapısı, davaların duyulduğu ve halkın toplandığı yerd (Tekvin 23:17-18; 34:20-21; Tesniye 21:18-19; 22:15,24; Yeşu 20:4; 2. Samuel 15:2; Rut 4:1-11). Kentin ihtiyarları kapıda yargı görevini yerine getirirdi.

bir hiç için: (Süleyman'ın Meselleri 28:20-22; Matta 26:15; Haberciler'in İşleri 5:1-11)

salihî saptırırlar: (Çıkış 23:6; Amos 5:12; Malaki 3:5)

29:22 İbrahim'i kurtarmış olan Rab: İnsanları kurtarmak Tanrı'nın işidir! Tanrı tüm insanoğullarını günaha batıran Adem'le Havva'nın suçuna bir çare sağlayarak onlarla olan bağlantısını kesmedi. Yalancı ilahlara tapınanlar arasından İbrahim'i çağırdı, ondan sayısız insandan oluşan bir ulus yaptı ve sonsuz antlaşmayı onunla kesti (Yeşu 24:3). İbrahim'in esas soyu sayılan Mesih inanlıları da Tanrı'nın kurtarışından yararlandı. Tanrı'nın gösterdiği kayra için sonsuzluklar bile övgü sunmaya yetmez!

Yakub utanamayacak ve onun yüzü şimdi solmayacak: Tanrı, İsrail evini utançtan da korkudan da özgür kılacaktı. O seçtiklerini, kendilerini zincirleyen etkenlerden özgür kılmaktan hoşlanır. Örneğin, Yerusaleml'deki yıkık tapınağı yeniden kurmak için sürgünden dönen İsraililer'in işlerini engelleyenler çıktı. Ülkede oturanlar ilkin tapınağı kurmaya çalışanlarla alay etti (Nehemya 4:1-3). Sonra onlarla savaşmak üzere geldiler (Nehemya 4:7-8). Tanrı, işçileri alaylardan da saldırıdan da zarar görmekten korudu. O'nun tasarısı yerine geldi; tapınağı yine eski yerine şan verdi.

29:23 ellerimin işi: (60:21; Efesliler 2:10)

29:24 ruhta sapık olanlar: Ruhta sapık olanlar, Tanrı Sözü'nü dinlemeyen, ruhsal gerçeklerle ilgilenmeyen kişilerdir. Onların kulakları duymaz ve gözleri görmez (29:9,10).

anlayışa erecekler: İnsanın anlayışa kavuşması mistik bir eylem değildir. Mistisizm nedir? Mistisizm «Tanrı'ya ve gerçeğe akıl ve araştırma yolu ile değil de gönül yolu ile, duygu ve sezgi ile ulaşabileceğini kabul eden felsefe ve din doktrini, gizemcilik» anlamına gelir. Mistisizmin Mesih'e bağlanan inançla ilgisi yoktur! Kimi Mesih inanlılarının Tanrı Sözü açısından bilgisi eksiktir. Bu bilgi eksikliğini gidermek için gereken zaman ve emeği vermezler. Bunun yerine sezgiyle duyguya dayanarak imanda ayakta kalmaya çalışırlar. Kutsal Söz'de temel bulmayan bu tutum inanlının doğru yoldan sapmasına yol açar.

Kutsal Yazı, imanın Tanrı'nın bildirdiği gerçekleri işitmek, anlamak ve kabul etmek eylemi olduğunu kesin bir biçimde duyurur. Bu bir duygu ya da sezgi işi değildir. Olamaz da! Araştırmak, bilgi edinmek, düşünmek -- kısaca, akıl işidir! Yazıldığı gibi «İman etmedikleri kişiyi nasıl çağıracağız? İşitmedikleri kişiye nasıl iman edecekler? Sözü yayan olmazsa nasıl işitecekler?» (Romalılar 10:[9-]14-15). Üç eyleme dikkat edin: 1). Bildirilen Kutsal Söz'ü işitmek, 2). Bildirilen Kişi'ye, İsa Mesih'e iman etmek, 3). İsa Mesih'e kişisel imanı bildirmek (Kişi yaşamını Mesih'e teslim eder, sonsuz yaşam armağanına sahip olur). İşitmek olayıyla iman etmek adımı arasında işitilene araştırmak için epey zaman harcanabilir. Doğru imanla mistisizm arasında dünyalar kadar fark vardır. İman gelenek, görenek, söylenti, duygu, sezgi, rüya, v.b.ne dayanmaz. Bu şeyler gerçek imanın temelini oluşturamaz (28:15,17). Gerçek iman, yalnızca Kutsal Söz'de bildiren gerçekleri kabul etmektir.

İman, ancak belirli bilgiye dayanır; bu bilgi Tanrı'nın yazılı Sözü'dür. İsa Mesih, Oğlu yücelten «Gerçek Ruhu ... gelince, sizi tüm gerçeğe yöneltecektir» dedi. Ölümünden önceki duasında «Senin Sözü'nün gerçektir» diyerek Söz'ün gerçek olduğunu kesinlikle betimledi. Mesih inanlısının imanda Kutsal Söz'ün aracılığıyla olgunlaşacağına ilişkin kuşku bırakmadı (Yuhanna 16:13; 17:17; ayrıca aşağıdaki «ders alacaklar» cümlesine bakın). Bir insan ruhsal sapıklıktan arındırılarak anlayışla donatılacaksa, Tanrı Sözü'nü araştırarak edindiği bilgiyle gerçeğe kavuşur. Gerçek, imanla kabul edilirse doğru düşünceleri, doğru tutumu, doğru eylemleri oluşturur (28:17, «doğruluğu şakul edeceğim» notuna bakın; İbraniler 4:2).

mırıltı edenler: Mırıltı etmek, söylenmek İsrail'in ulusal marşı gibiydi (Çıkış 16:8; Mezmur 106:25-27).

ders alacaklar: Yahudalılar Kutsal Söz'den eğitime hazır olacak. Bu tutum «anlayışa erecekler» sözünü destekler. Ders olarak Kutsal Yazı'nın öğretisini benimsemelerinin doğal sonucu, anlayışa kavuşmalarıdır! Mesih inanlıları da Kutsal Söz açısından uzman olmaya çağırılır (Efesliler 4:11-14; 2. Timoteos 2:15; 3:14-17).